

nr 21 (numer specjalny), kwiecień 2022 r.

PRZYBIW PIĄTKĘ

projekt okładki: klasa 1d

Magazyn Okolicznościowy Publicznej Szkoły Podstawowej nr 5 w Dębicy

W tym numerze:

ROZMOWÓWKI POLSKO-UKRAIŃSKIE
CYFRY I KOLORY W JĘZYKU UKRAIŃSKIM,
ZNANE OSOBY ZWIĄZANE Z UKRAINĄ
UKRAIŃSKIE DANIA NARODOWE
ENEJ – ZESPÓŁ ŁĄCZĄCY KULTURĘ POLSKĄ
I UKRAIŃSKĄ
KRZYŻÓWKA
INFORMACJE O TYM, CO ROBIŁIŚMY
KUPON ZWALNIAJĄCY Z PYTANIA

ZNAK POKOJU

Barbara Kmieciak-Niedziela

Po ataku Rosji na Ukrainę 24 lutego w głowach i sercach dorosłych i dzieci pojawiło się wiele myśli – niepewności, niedowierzania, smutku, ale także potrzeba, by wyrazić nadzieję na powrót pokoju .

Wiele klas, a także dzieci uczęszczające na zajęcia świetlicowe, wykonało symboliczne gołębki pokoju. Nauczyciele nakleili je na szybach, a także drzwiach sal. W ten sposób wyrażono solidarność z mieszkańcami Ukrainy i przekonanie, że pokój jest największą wartością na świecie.

KUPON ZWALNIAJĄCY Z ODPOWIEDZI USTNEJ

OBOWIAZUJE W DNIACH 07.04-13.04

ENEJ – ŁĄCZY DWA NARODY

Julka Dzik, Barbara Kmieciak-Niedziela

Enej to polsko-ukraiński zespół muzyczny wykonujący muzykę z pogranicza folku, rocka, ska, punku. Założyli go w 2002 roku bracia Piotr i Paweł Sołoducha oraz ich przyjaciel Łukasz Kojrys. Nazwa zespołu pochodzi od imienia Eneja – głównego bohatera Eneidy Iwana Kotłarewskiego – ukraińskiej trawestacji utworu Wergiliusza

Zespół zyskał rozgłos w 2011 roku, gdy członkom udało się wygrać program Must Be The Music. O Eneju usłyszała cała Polska, a utwór Radio Hello stał się hitem.

Ze względu na korzenie części składu zespołu, muzycy czerpią inspiracje z kultury ukraińskiej.. Na Ukrainie urodzili się dziadkowie Piotra i Pawła Sołoduchów, w okolicach Lwowa mieszka rodzina basisty Mirosława "Mynio" Ortyńskiego, który przeprowadził się do Polski z rodzicami w wieku trzech lat. W ciągu ostatniego miesiąca przyjechało do Polski część osób z jego rodziny, siostry, ciotki, dzieci. Mężczyźni zostali na Ukrainie, bo zaciągnęli się do wojska, by bronić ojczyzny.

Znane utwory: *Skrzydlate ręce, Tak smakuje życie, Kamień z napisem LOVE, Zbudujemy dom, Myła moja, Lili*
Na zdjęciu zespół Enej,

foto: źródło Internet

IGOR WĄŻ KOMENTUJE SYTUACJĘ:

Cześć, niestety na Ukrainie wybuchła wojna (choć według Rosji to specjalna operacja wojskowa). Tylko że podczas operacji wojskowej nie dopuszcza się do zbrodni wojennych! Straty Rosjan to: 17 800 żołnierzy i 638 czołgów. Straty Ukrainy to: ok. 1 800 żołnierzy. Aktualnie rosyjskie wojska wycofują się na Białoruś. W tym czasie ukraińskie wojska wyzwalały wieś w obwodzie kijowskim. Walki toczą się w okolicach Mariupola i Odessy. Pamiętajmy, że Ukraina dalej bohatersko się broni przed rosyjskim agresorem. SLAVA UKRAINI!

PRZYDATNE ZWROTY

słownik polsko-ukraiński

Хочете щось випити?
(choczete szczos wypyty)

Chcesz się czegoś napić?

Хочете щось зїсти?
(choczete szczos zjisty)

Chcesz coś zjeść?

Ви хочете комусь подзвонити?
(wy choczete komus podzwonyty)

Chcesz do kogoś zadzwonić?

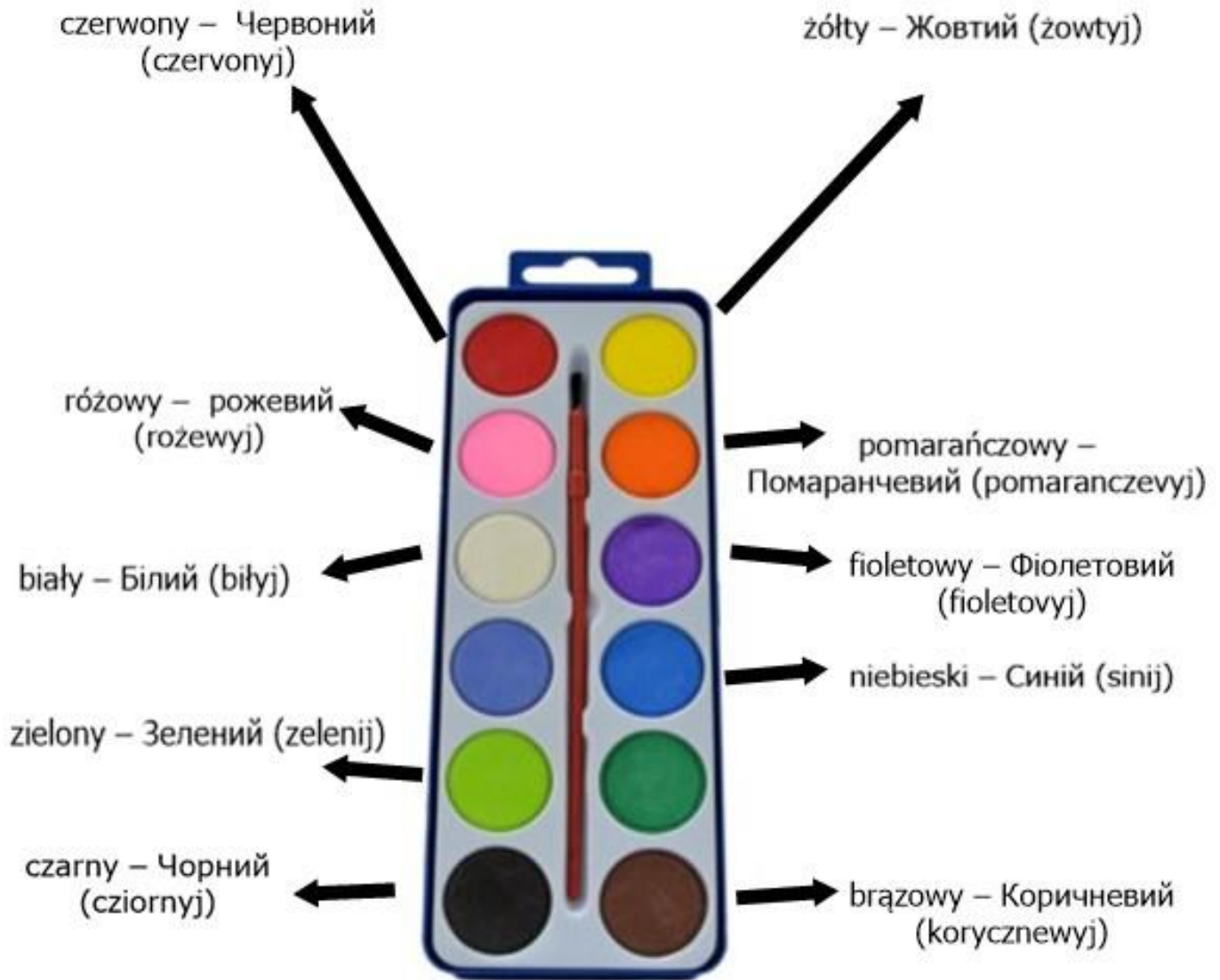
Що у вас болить?
(szczu u was bolyt)

Co cię boli?

materiał przygotowali: Witold Niedziela i Barbara Kmiecik-Niedziela

KOLORY

słownik polsko-ukraiński

opracowała: Barbara Kmiecik-Niedziela

LICZYMY

słownik polsko-ukraiński

один (odyn)

два (dwa)

три (tri)

чотири (czotyri)

п'ять (pjat')

шість (szist')

сім (sim)

вісім(wisim)

дев'ять
(dew'at')

десять
(desjat')

opracowała: Barbara Kmiecik-Niedziela

ZWIĄZANI Z UKRAINĄ

Asia Szczygieł, Barbara Kmieciak-Niedziela

Imię Ukrainy rozsławiało od wieków wielu jej nieprzeciętnych obywateli. Wspólna historia Polski i Ukrainy sprawiła, że również wielu sławnych Polaków ma swoje korzenie na ziemiach aktualnie leżących na jej terenie.

Bracia Kliczko

Witalij i Władimir, mistrzowie wagi ciężkiej, największe legendy boksu. Mówią czterema językami, obaj mają tytuły doktorów nauki o sporcie. Mamie złożyli obietnicę, że nigdy nie będą ze sobą walczyć. Witalij jest obecnie merem Kijowa, obaj bracia walczą z bronią w rękę w obronie stolicy Ukrainy

Fedor Emelianenko

jeden z najlepszych zawodników w historii MMA w wadze ciężkiej. Stoczył 44 walki w tym 38 wygrał. Urodził się 28 września 1976 roku w Rubiżne. Ukończył szkołę zawodową ze specjalizacją – elektryk. W latach 1995-1997 służył w armii rosyjskiej w jednostce przeciwpożarowej. W 2009 ukończył Państwowy Uniwersytet Białgorodzki na kierunku "kultura fizyczna i sport", a rok później rozpoczął tam studia doktoranckie.

Sergey Bubka

ukraiński tyczkarz, „car tyczki”, jeden z najlepszych zawodników w historii skoków o tyczce. Urodził się 4 grudnia 1963 roku w Ługańsku. Mówi się, że Siergiej Bubka mógł pokonać poprzeczkę zawieszoną na sześciu metrach i czterdziestu centymetrach. Ostatecznie udało mu się skoczyć 6,14 m na otwartym stadionie i 6,15 m w hali; rekord świata poprawiał aż trzydzieści pięć razy.

Julia Tymoszenko

ukraińska polityk, doktor ekonomii, była premier Ukrainy. Urodziła się 27 listopada 1960 roku w Dniepropetrowsku. W 2005 r. "Forbes" umieścił ją na 3 miejscu listy najpotężniejszych kobiet na świecie. Trzykrotnie kandydowała w wyborach prezydenckich.

Kazimierz Górski

były polski piłkarz grający na pozycji napastnika, trener i działacz piłkarski. Urodził się 2 marca 1921 roku w Lwowie, a zmarł 23 maja 2006 roku w Warszawie. Stworzył drużynę marzeń, która odniosła wiele sukcesów (m.in. złoty medal olimpijski z Monachium, srebrny medal olimpijski z Montrealu oraz brązowy medal piłkarskich mistrzostw świata z RFN). W plebiscycie Piłki Nożnej uznany najlepszym polskim trenerem

Juliusz Słowacki

Poeta, jeden z trzech polskich wieszczów narodowych. Urodził się 4 września 1809 roku w Krzemieńcu, zmarł 3 kwietnia 1849 roku w Paryżu. W ciągu swojego krótkiego życia napisał 13 dramatów, około 20 poematów, setki wierszy oraz jedną powieść. Pochowany w krypcie na Wawelu.

Hanka Bielicka

polska aktorka, artystka kabaretowa i romanistka, "królowa estrady i kabaretu" oraz "mistrzyni monologu". Urodziła się 9 listopada 1915 roku w Kononowce, a zmarła 9 marca 2006 roku w Warszawie. Żyła 90 lat. Jej prawdziwe imię i nazwisko to Anna Weronika Bielicka. Na scenie pojawiała się zwykle w długiej, błyszczącej sukni, ozdobnym kapeluszu i z odpowiednio dobraną torebką. Jej znakiem rozpoznawczym był jednak przede wszystkim głos, który określano "najpiękniejszą chrypkę świata".

Jan III Sobieski

król Polski od 1674 do 1696 roku, jeden z najwybitniejszych polskich monarchów i wodzów. Urodził się 17 sierpnia 1629 roku w Olesku, a zmarł 17 czerwca 1696 roku w Warszawie. Jego dwudziestodwuletnie panowanie dało Polsce stabilizację po trudnym okresie walk – po powstaniu Chmielnickiego, wojnie polsko-rosyjskiej i potopie szwedzkim. Uchodził za utalentowanego dowódcę wojskowego. Najważniejsze zwycięstwo odniósł w bitwie pod Wiedniem, co przyniosło mu tytuł „Lwa Lechistanu” i obrońcy wiary. Interesował się matematyką, astronomią, architekturą, inżynierią, był poliglotą (znał wiele języków), i miłośnikiem czytania książek.

Wołodimir Zelenski

Od 2019 r. prezydent Ukrainy, wcześniej prawnik, satyryk, aktor, producent filmowy, przedsiębiorca, scenarzysta. Jego decyzja o pozostaniu w kraju podczas wojny, niezłomna postawa i odwaga sprawiły, że dla milionów ludzi stał się bohaterem i mężem stanu. Zanim objął urząd prezydenta, zagrał główną rolę w serialu *Sługa narodu*. Wcielił się tam w postać nauczyciela, który przez przypadek zostaje...prezydentem. Jego popularność rosła latami. W 2006 wraz z partnerką Ołeną Szoptenko zwyciężył w pierwszej edycji programu tanecznego *Taniec z gwiazdami*. Grał w komediach romantycznych, takich jak *Miłość w wielkim mieście*, *8 pierwszych randek*, *8 nowych randek*. Użyczył głosu tytułowemu misiowi w filmach *Paddington* oraz *Paddington 2*.

Wołodimir Zelenski ma 44 lata. Jego żoną jest Ołena Zelenka. Ma dwoje dzieci.

ZNANI LUDZIE ZWIĄZANI Z UKRAINĄ

Hanka Bielicka

Jan III Sobieski

Wołodymyr Zełenski

Julia Tymoszenk

Sergey Bubka

Kazimierz Górski

Fedor Emelianenko

Juliusz Słowacki

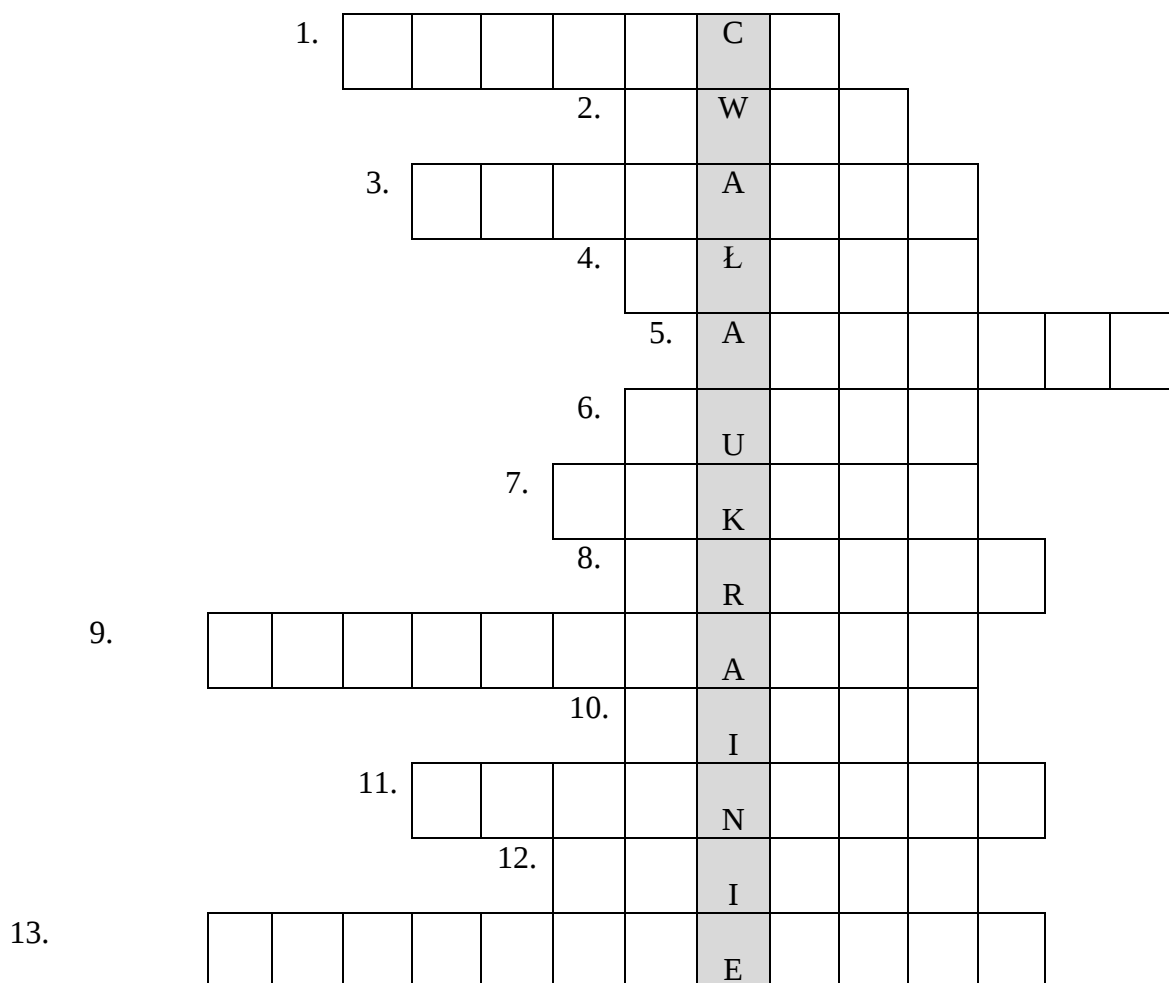

Bracia Kliczko

KRZYŻÓWKA

Milena Winiarska, Barbaar Kmiecik-Niedziela

CHWAŁA UKRAINIE – to ukraińskie pozdrowienie narodowe, które często słyszeliśmy w ostatnim miesiącu z ust prezydenta Wołodymyra Zaleńskiego. . Od 4 lat stanowił oficjalne pozdrowienie ukraińskiego wojska wraz z odpowiedzią: „Bohaterom chwała”.Za autora hasła uważa się ukraińskiego poetę Tarasa Szewczenko.

- 1.Narodowa potrawa ukraińska:ukraiński
2. Wieloetniczne miasto w zachodniej Ukrainie, kiedyś miasto polskie, od 1991 w granicach niepodległej Ukrainy
3. Jeden z sąsiadów Polski i Ukrainy
- 4.”..... narodu” –film, w którym prezydent Zelenski zagrał główną rolę
5. Inaczej przyłączenie
6. Ukraińska wielozwrotkowa pieśń o rzewnym nastroju; często wyraża żal po utracie kogoś lub czegoś
7. Ciasto wyglądem przypominające ścięty pień drzewa z sękami
- 8.Ukraińska waluta
9. Główna religia na Ukrainie
10. Stolica Ukrainy
11. Nastąpił tam wybuch elektrowni atomowej w 1986 r.
- 12.Rzeka w Rosji, na Białorusi i na Ukrainie
- 13.Bezalkoholowy napój narodowy

KUCHNIA UKRAINY

Dla kuchni Ukrainy charakterystyczne są chleby, potrawy mączne, z kaszy, warzywa, mięso i ryby. Zdaniem historyków na kuchnię ukraińską miały wpływ przyzwyczajenia kulinarne Polaków Białorusinów, Rosjan, Tatarów, Turków oraz Ormian

Barszcz ukraiński jest ugotowany z buraków, ziemniaków, fasoli i marchewki. Zakwasza się go przecierem pomidorowym, . Śmietanę dodaje się na końcu w formie dekoracji. Do zupy podaje się pajądę świeżego chleba lub ciepłe drożdżowe bułeczki.

Żarkoje to danie jednogarnkowe. Mięso wołowe zapieka się z ziemniakami i cebulą w glinianym garnku (horszcziku), często bogato zdobionym ludowymi motywami. Żarkoje podaje się pod "czapą" z ciasta drożdżowego lub pierogowego. Potrawę doprawia się solą, pieprzem i liśćmi laurowymi.

Wareniki to gotowane pierogi nadziewane na słodko, słono lub ostro. Ciasto tradycyjnie przygotowuje się na stolnicy. Wareniki lepi się ręcznie, a ich brzegi muszą być falbankowe. Surowe gotuje się na wodzie, parze lub smaży na głębokim tłuszczu. Najczęściej nadziewane są farszem ziemniaczanym lub ziemniaczano serowym.

Materiał przygotowały: Klaudia Pieprzak i Barbara Kmiecik-Niedziela

fot. źródło: Internet

Колеги з України!

МИ привіт всім і бажаю ВАМ :

Щастя [szczastia]
- szczęścia

всього найкращого [ws'oho najkraszczoho]
- wszystkiego najlepszego

Радості [radosti] - radości

Усмішок [usmishok]
- uśmiechów

Миру
[myru]
покоју

Справжніх друзів [sprawżnich družit']
- prawdziwych przyjaciół

Міцного здоров'я [micnoho zdrowja]
- dobrego zdrowia

МИ ВАШІ ДРУЗІ